

Sistematitzar la intuïció

Alicia Pérez

Actriu

Per a mi el teatre entès romànticament és un motor i una manera d'entendre la vida. Per tant, en teoria, hauria de ser un reflex de l'ésser humà i de la seva condició, i del que ens toca viure, i sobretot ha de ser un estímul emocional o intel·lectual, o totes dues coses, si pot ser. Avui dia, dedicar-se al teatre no és només un plaer sinó un privilegi i una responsabilitat social, que cadascú ha de decidir fins on vol, pot o sap assumir.

Una proposta nova d'espectacle sol provocar en mi un univers d'estímul. Quan l'espectacle és de creació, estàs més a la corda fluixa, perduda fins i tot, i has de posar totes les parts del teu instrument a la seva disposició. Quan el que reps és un text, tens una carta de navegació, una història, uns fets, una opinió. Aleshores cal explicar-los, qüestionar-los o contradir-los.

Com estudio? Quan el procés de memorització forma part del procés de construcció i creació de l'espectacle, memoritzes d'una forma menys conscient i premeditada durant els assajos. Habitualment, però, cal que el primer dia d'assaig arribis amb el text sabut. Estudio en veu alta, a soles, llegint, rellegint i repetint. Tinc facilitat per memoritzar i, si estic sota pressió, encara més. A diferència d'altra gent, el procés de memorització, a mi, m'agrada, ja que és l'únic espai de temps en què encara tens, amb el text i amb el personatge, una relació lliure, directa, íntima i en què (sense cap límit) el teu imaginari va construint els vincles de relació entre actriu i personatge. Aleshores passa que aquest personatge va agafant una forma i personalitat que després hauràs de reajustar, variar, matisar o en alguns casos fins i tot oblidar totalment, ja que caldrà veure quina és l'opció de narració de l'espectacle.

Stanislavski, «el abuelito Stanislavski», com diu Txiki Berraondo, ens ha anat molt bé, va ser clau en el seu temps, però ara ens queda una mica lluny. Han canviat els temps i s'han d'actualitzar els seus discursos. Crec que, de fet, el meu «gran mestre» ha estat i segueix sent la intuïció. I el meu segon gran mestre, per dir-ho d'alguna manera, ha estat Xavier Albertí, que em va ensenyar a sistematitzar i a entendre els mecanismes dramàtics, més enllà de la intuïció.

He treballat autors i autores contemporanis, alguns dels quals et conviden com a actriu a buscar la puresa de l'emoció, el matís, la contenció, l'economia, el minimalisme (explicar el màxim amb el mínim), i en els quals l'artifici no té cabuda. He treballat clàssics com Shakespeare, entre d'altres, en què com a actriu tens, a més a més, l'handicap que cada una de les rèpliques són imatges, i aquestes imatges són poesia, i has de ser prou hàbil i humil per viure-les i fer que visquin. En tot cas, de tant en tant (i aquí estic del tot d'acord amb les paraules de Margarida Xirgu) és meravellós vestir-se de fada, de princesa, de monjo medieval...en la tradició més carnavalesca del teatre.

«Només hi ha autèntica originalitat en el si d'una tradició. El que no és tradició és plagi.»

Eugeni d'Ors

